

**Тема Періодизація психічного розвитку дитини
(схеми, таблиці)**

Таблиця 1.

**Характеристика вікових періодів психічного
та особистісного розвитку дитини**

Вікові періоди	Соціальна ситуація	Провідна діяльність	Новоутворення	
			У структурі особистості	У психічних процесах
Немовлячий вік: до 1 року	всі потреби дитини задовольняє дорослий, повна залежність	безпосередньо емоційне спілкування з дорослими	потреба в спілкуванні з іншими, емоційне ставлення до них	перцептивні дії (сприймання), хапання, сенсомоторні дії
Ранній вік: 1–3 років	Співпраця дитини з дорослими в оволодінні побутовими предметами	Предметно-маніпулятивна гра	мовлення і свідомість	наочно-дійове мислення, сприймання
Дошкільний вік: 3–7 років	Вимоги дорослих пов'язані зі вступом до школи	Сюжетно-рольова гра	Підпорядкування мотивів, етичні норми, прагнення до суспільно-значущої діяльності	елементи довольної поведінки
Молодший шкільний вік: 7–11 років	Вступ до школи, розширення кола спілкування дитини, вимоги дорослих пов'язані з навчанням	навчальна діяльність	сприймання і виконання навчальної діяльності як суспільно-значущої; пізнавальні інтереси, норми взаємин	Теоретичне мислення, рефлексія, внутрішній план діяльності
Підлітковий (молодший підлітковий): 11–14 років	Обмеження дорослим прагнення дитини до самостійності, бажання спілкуватися з ровесниками, суспільні обов'язки, повноліття	інтимно-особистісне спілкування	Почуття дорослості. Інтерес до проблем світогляду, власної особистості, до статусу в суспільстві. Плани на майбутнє	Самостійний аналіз соціальних явищ

Ранній юнацький (старший підлітковий): 14–18 років	Професійна підготовка, політичні, юридичні права, як у дорослих.	Навчально-професійна	Відповідальність, самодіяльність, реальне уявлення про майбутнє, готовність до професійного самовизначення	Професійне спрямування в пізнавальних інтересах
--	--	----------------------	--	---

	ПРОВІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ											
	Безпосередньо-емоційне спілкування		Предметно-маніпулятивна гра		Сюжетно-рольова гра		Навчальна діяльність		Інтимно-особистісне спілкування		Навчально-професійна діяльність	
Співвідношення операційної та мотиваційної ліній активності дитини												
Фази	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Періоди	Немовлячий		Раннє дитинство		Дошкільник		Молодший школяр		Раннє отроцтво		Старше отроцтво	
Епохи	Раннє дитинство				Дитинство				Отроцтво			

Рисунок 1. Схема вікової динаміки співвідношення операційної та мотиваційної ліній активності дитини

Умовні позначення:

----- мотиваційна сторона діяльності

_____ операційна сторона діяльності

□ – перехід між епохами ○ – перехід між періодами